

# המגביה מציאה לחברו

שיעור זה קשור לכלל:

**תפוחי זהב במשכיות כסף**



**תמצית השיעור:** דבריו של רמי בר חמא בדין "המגביה מציאה לחברו" מתבססים על ההבנה שקנין הגבהה הוא קנין מציאותי שהיה קיים קודם מתן תורה. בהגבהה יש הכנסת החפץ לרשות המגביה. החידוש הוא שאדם המגביה חפץ ומכניסו לרשותו – יכול לכלול בכך גם את רשות חברו. על כן יכול חברו לזכות על ידי הגבהתו. רבא חולק, וסובר שרק אם זכה בכך האדם בפועל עבור עצמו – יכול הוא לזכות בכך עבור חברו.

## הצעת הסוגיא

על המשנה האומרת: "שנים אוחזין בטלית... יחלוקו", אומרת הגמרא (בבא מציעא ח' ע"א):

אמר רמי בר חמא, זאת אומרת: המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו. דאי סלקא דעתך לא קנה חבירו - תיעשה זו כמי שמונחת על גבי קרקע וזו כמי שמונחת על גבי קרקע, ולא יקנה לא זה ולא זה, אלא לאו שמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו. אמר רבא: לעולם אימא לך המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו, והכא היינו טעמא, מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה... אמר ליה רב אחא בריה דרב אדא לרב אשי: דיוקיה דרמי בר חמא מהיכא. אי נימא מרישא, שנים אוחזין בטלית, התם האי קאמר כולה שלי ואנא אגבהתה כולה, והאי אמר כולה שלי ואנא אגבהתה כולה. אלא מהא דקתני זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי, הא תו למה לי, אלא ממשנה יתירה שמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו. והא אוקימנא רישא במציאה וסיפא במקח וממכר, אלא מסיפא, זה אומר כולה שלי וזה אומר חציה שלי, הא תו למה לי, אלא ממשנה יתירה שמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו. וממאי דבמציאה, דלמא במקח וממכר, וכי תימא אי במקח וממכר מאי למימרא, איצטריך, סלקא דעתך אמינא האי דקאמר חציה שלי להוי כמשיב אבידה וליפטר, קמשמע לן דהאי איערומי קא מערים, סבר אי אמינא כולה שלי בעינא אשתבועי, אימא הכי דאהוי כמשיב אבידה ואיפטר. אלא מהא, היו שנים רוכבין על גבי בהמה, הא תו

למה לי, אלא ממשנה יתירה שמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו. ודלמא הא קמשמע לן דרוכב נמי קני, אלא מסיפא, בזמן שהן מודין או שיש להן עדים - חולקין בלא שבועה. במאי, אי במקח וממכר - צריכא למימר, אלא לאו - במציאה, ושמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו. ורבא אמר לך: מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה.

בספר בית זבול (סי' י"ג ס"ק א') מקשה על היחס שבין סוגיא זו לסוגיא בדף י' ע"א, זו לשונה:

רב נחמן ורב חסדא דאמרי תרוייהו: המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו. מאי טעמא, הוי תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים, והתופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים לא קנה. איתביה רבא לרב נחמן: מציאת פועל לעצמו. במה דברים אמורים, בזמן שאמר לו בעל הבית נכש עמי היום, עזור עמי היום. אבל אמר לו עשה עמי מלאכה היום, מציאתו של בעל הבית הוא. אמר ליה: שאני פועל דידו כיד בעל הבית הוא. והאמר רב: פועל יכול לחזור בו אפילו בחצי היום, אמר ליה: כל כמה דלא הדר ביה - כיד בעל הבית הוא, כי הדר ביה - טעמא אחרינא הוא, דכתיב (ויקרא כ"ה): "כי לי בני ישראל עבדים", עבדי הם, ולא עבדים לעבדים. אמר רבי חייה בר אבא אמר רבי יוחנן: המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו, ואם תאמר משנתנינו, דאמר תנה לי, ולא אמר זכה לי.

אף ששתי הסוגיות עוסקות בענין "המגביה מציאה לחברו", בכל סוגיא מופיעים אמוראים אחרים והגמרא לא קושרת כלל בין הסוגיות.<sup>1</sup>

### מקורו של קנין הגבהה

על מנת לעמוד על יסודה של הסוגיא, נעיין ביחודו של קנין הגבהה. הרמב"ם פותח את דבריו על קנייני מציאה כך (הל' גזלה ואבדה פי"ז ה"א):

כל מציאה שאמרנו בה שהיא של מוצאה אינו זוכה בה עד שתגיע לידו או לרשותו...

לשוננו של הרמב"ם<sup>2</sup> מאירה לאור חידושו של החת"ם סופר (שו"ת, יו"ד סי' ש"י)<sup>3</sup>:

<sup>1</sup> רק רבא מופיע בשתי הסוגיות - בדף ח' הוא חולק על רמי בר חמא ובדף י' הוא מקשה על רב נחמן. הראשונים מעירים שדעתו סותרת, לכאורה, מסוגיא לחברתה (תוס' י' ע"א): "איתביה רבא לרב נחמן - אף על גב דלעיל דחי רבא דיוקיה דרמי בר חמא משמע דסבר לא קנה חבירו, שמא קבלה הכא מרב נחמן".

<sup>2</sup> "משאת משה" מעיר על הביטוי המיוחד "עד שתגיע לידו", שלא כתבו הרמב"ם בקניינים אחרים.

<sup>3</sup> החת"ם סופר עוסק בדבריו של הרמב"ן (המובאים בריטב"א ובשיטה מקובצת לבבא מציעא מ"ז ע"ב): "והרמב"ן אומר דאף מתנה אינה נקנית אלא בחליפין או בחצרו או באגב, כדכתיב 'זיתן להם אביהם מתנות רבות וגו' עם ערים מצורות ביהודה". לאור דבריו של הרמב"ן מובן, שמציאה נקנית רק בקנין חצר, שהרי לא שייך בה חליפין ואגב. החת"ם סופר מבאר את טעמו של הרמב"ן.

כי דברי רמב"ן ז"ל נכונים בטעמים, דודאי לפי המובן אי לא חדשו התורה שום קנין לא לבני ישראל ולא לבן נח, על כרחך היה בנוהג שבעולם אדם קונה מחברו במעות שהיה פורע לו עד גמירא מה שהתנו ביניהם, ואחר כך היה לוקח מקחו לתוך ביתו ורשותו ובזה היה נגמר הקנין בלי ספק ופקפוק, וכן כ' להדי' רש"י רפ"ב דבכורות ד"ה כלל כלל לא וכו', וכן במתנה ומציאה אי לקח הדבר הנקנה לביתו ממש פשיטא שהרי הוא שלו ומאן מירמא ליה מיניה, אמנם ניתנה תורה ונתחדשה קנינים מחודשים, לחדא בכסף בלי שיקח הדבר הנקנה לידו כלל ולאידך במשיכה, וזה איננו לקיחה לביתו ורשותו אלא אפילו רק בסמטא ורשות הרבים כשמושכו או הגביה קנה. ועל זה יפה כתב רמב"ן דלמאן דאמר דבר תורה מעות קונות בישראל, ולא נאמר קנין משיכה לסימטא כלל, אם כן מנא לן שיקנה מתנה או מציאה בכי האי גוונא אם לא לחצירו ממש, ולא מטעם חצר שנתרבה מטעם יד או שליחות כאשר יתבאר אלא מטעם קנין גמור, דכיון שלא חידשה בו תורה שום קנין הרי הוא כמו קודם מתן תורה לענין זה.

בדברים שבהם חידשה התורה קניינים, הרי שנחלקו רבי יוחנן וריש לקיש האם חידשה קנין משיכה או קנין מעות (בבא מציעא מ"ז ע"ב). בדברים שבהם לא חידשה התורה קניינים, כמו מציאה, נשאר הדבר כקודם מתן תורה. על כן צריך להביאה לרשותו ממש, ורק כך הוא קונה. קנין חצר שבו נקנית מציאה הוא קנין מציאותי, ואיננו כקנין חצר הדיני, שהוא מדין יד או מדין שליחות, אלא מצד המציאות, שהחפץ נמצא בפועל ברשותו. לאור דברים אלה יש להוסיף, שמסתבר שאף קנין הגבהה הוא מהקניינים שקודם מתן תורה. בדברים שיכול אדם להגביהם בידו, הרי אין עליו חובה להביאם לרשותו ולחצרו כדי לקנותם, אלא כיון שבאו לידו - הרי הם קנויים לו. מובן, אפוא, מדוע כתב הרמב"ם: "כל מציאה... אינו זוכה בה עד שתגיע לידו...". במציאה עיקר הענין הוא שתגיע המציאה לידו. זו דרך הקנין שהיתה קודם מתן תורה, והיא ממשיכה גם אחר מתן תורה<sup>4</sup>.

### חידושו של רמי בר חמא

הגבהה מקורה בהכנסה לרשותו. כיצד יכול, אפוא, אדם להגביה עבור חברו. הרי בהגבהה הוא קונה את החפץ בכך שהוא נמצא אצלו בפועל, וקניינו הוא מצד המציאות של החפץ אצלו, וכיצד יכול להגביה עבור חברו? הרי זה דומה למצוה שבגופו, שאין דין "שלוחו של אדם כמותו" במקרה זה ואינו יכול לקיימה על ידי אחר.

<sup>4</sup> הבנה זו מבארת את דברי הרמב"ן, שבמקום אחד אמר שהגבהה היא מדאורייתא (עי' במשובב נתיבות סי' ע"ב ס"ק ל', ועי' באנציקלופדיה תלמודית, ערך הגבהה א', ציון 27), ובמקום אחר אמר שהיא מדרבנן (בחידושו לקידושין כ"ו ע"א). במקרים בהם שייכת הגבהה מצד המציאות, הרי שהיא מדאורייתא - שכן התורה לא הפקיעה את דרך הקנין שהיתה קודם מתן תורה. אולם במקום בו לא שייכת הגבהה, כגון במקרה שאדם קנה מחברו חיטים והשאירם ברשותו של המוכר, שאיננו יכול להגביה, הרי שההגבהה היא מתקנת חכמים.



חידושו של רמי בר חמא הוא, שאף שקונה על ידי שמכניס לרשותו, יכול הוא לכלול את חברו ברשותו. ישראל ערבין זה בזה, ויכול אדם לעשות מעשה בעצמו, והוא יפעל עבור חברו.

המשנה פותחת בדין יחלוקו, שכל אחד חולק על חברו, ומסיימת בדין המאחד את שניהם - "המגביה מציאה לחברו". הרי זה בחינת "סטרא דקדושה שרי בפירווא (יחלוקו) וסיים בחיבורא (מגביה לחברו)" (זוה"ק ח"ב צ"ה ע"א, ועי' אורות הקודש ח"ב עמ' ת"מ). "יחלוקו" אינו תכלית וסיום המשנה, אלא "חולקין בלא שבועה" - דין המאחד את שני האנשים מדין "המגביה מציאה לחברו".

אל מול דעתו של רמי בר חמא, הסובר ש"המגביה מציאה לחברו קנה חברו", עומדת דעתו של רבא, הסובר שהקנין פועל בדרך אחרת: "מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה". לרמי בר חמא הקנין הוא בצורה ישירה לזוכה, והמגביה עצמו איננו זוכה כלל בחפץ לעצמו. לרבא - המגביה זוכה לעצמו ומתוך כך מזכה לחברו. רמי בר חמא רואה את רשות חברו כהתרחבות של רשות האדם עצמו. כיון שנפשותיהם מאוחדות במקורן, בא הדבר לידי ביטוי גם בדרכי הקנין. יכול אדם להכניס חפץ לרשותו, ויזכה בכך חברו.<sup>5</sup>

### ביאור שיטת רש"י

לאור הבנה זו יש לבאר את לשונו של רש"י בסוגיא. ראשית נעמוד על קשיים בדברי רש"י. ההצעה לדייק את חידושו של רמי בר חמא מן המשנה: "היו שנים רוכבים על גבי בהמה", נדחית: "ודלמא הא קמשמע לן דרוכב נמי קני". מפרש רש"י:

דרכוב קני - ואף על גב דלא משיכה היא, שאינה זזה ממקומה, שאין מנהיגה ברגליו.

רש"י קשה בשתים: 1. מנין לרש"י שהקנין שקונה רכוב אינו במשיכה? 2. איזה קושי בפשט הגמרא מביא את רש"י לנטות מן הפירוש הפשוט שהקנין הוא קנין משיכה, וחידושה של הגמרא הוא שגם רוכב נקרא מושך את הבהמה.<sup>6</sup>

<sup>5</sup> רמי בר חמא מבטא את יכולתו של האדם להגיע עד מקום עליון בו הכל מאוחדים ורשות הכל שוה, ואילו רבא מבטא את המציאות הנפרדת, בחי' "שלי שלי ושלך שלך". גם במציאות זו, מתוך שזוכה לעצמו יכול הוא לזכות גם לחברו (עי' שער הגלגולים הקדמה ל"ח, בעניינם של רמי בר חמא ורבא). ראוי להביא בהקשר זה דברים שכתב הרב קוק זצ"ל (אורות הקודש ח"ג עמ' י"ג): "הקדושה אינה נלחמת כלל נגד האהבה העצמית, הטבועה עמוק במעמקי נפש כל חי, אלא שהיא מעמידה את האדם בצורה עליונה כזאת, שכל מה שיותר יהיה אוהב את עצמו, ככה יתפשט הטוב שבו על הכל, על כל הסביבה, על כל העולם, על כל ההויה".

<sup>6</sup> האחרונים מבארים (עי' משאת משה וחלקת אברהם), שרש"י מחדש דרך קנין - קנין רכיבה, ומבארים מה מהותו ועניינו של הקנין. ועדיין לא נחה הדעת בדבריו של רש"י.

על פי דברינו מבוארת שיטת רש"י. רש"י מסביר שהקנין של רוכב איננו קנין משיכה. טעם הדבר ברור. הרי בקנין משיכה אין כלל חידוש בכך שאדם יכול לקנות עבור חברו. אין זה קנין של הכנסה לרשותו. אילו היה רוכב קונה במשיכה - לא היה חידוש בדבריו של רמי בר חמא.

רש"י מבאר שהרוכב קונה ברכיבה. הרכיבה היא צורת קנין הבהמה קודם מתן תורה. הרי היא כמו הגבהה, שמכניסה לרשותו. כשם שרוכב יכול לקנות לחברו - כך מגביה יכול לקנות לחברו, שכן שתי צורות הקנין דומות בכך שהן עוסקות בהכנסת הדבר לרשות האדם מבחינה מציאותית, כפי שהיה קודם מתן תורה, ולא מבחינה דינית, כפי שחידשה התורה<sup>7</sup>.

הבנה זו עולה גם מדברי הריטב"א, שכתב בחידושו לסוגייתנו:

אלא מהא היו שנים רוכבים וכו'. ואף על גב דבההיא ליכא הגבהה, מכל מקום מיייתורא קמשמע לן דכי היכי דחלוקה דהתם משום דאפשר דתרווייהו הגביהוה ביחד, אף הא דטלית נמי משום דתרווייהו אנבהוה.

הלשון: "דאפשר דתרווייהו הגביהוה ביחד" קשה, שהרי הוא עוסק בשנים הרוכבים על בהמה<sup>8</sup>. נראה, שהריטב"א מתכוון לומר שהקנין שהם קנו את הבהמה הוא כקנין הגבהה, שכן רכיבה היא כהגבהה - שענין שתיהן הוא הכנסה לרשות המוצא, ועל כן הקנין שוה. "הגביהוה ביחד" - קנו את הבהמה ביחד בקנין כמו הגבהה.

### היחס בין הסוגיות

שתי הסוגיות - זו שבדף ח' וזו שבדף י' - עוסקות בשני חלקים שונים של השאלה ביחס למגביה מציאה לחברו.

סוגייתנו עוסקת בצד הקנייני - האם פעולת קנין של אדם עבור חברו פועלת.

<sup>7</sup> דברים אלו מבארים ענין נוסף בפירושו של רש"י. הביטוי "ממשנה יתירה שמע מינה" מופיע שלוש פעמים בסוגיא. בפעם הראשונה כתב רש"י: "ממשנה יתירה - אמרינן דהמגביה מציאה כו', ומשום הכי אמרינן יחלוקו, דאמרינן שניהם הגביהוה, והוה ליה כל אחד מגביה מציאה לו ולחבירו וקני, דאי משום דלא ידעינן הי מינייהו משקר, והוה ליה ממון המוטל בספק, וחולקין בשבועה משום שלא יהא כל אחד ואחד הולך ותוקף, כדאמרינן לעיל (ג, א) - הא שמענא ליה מרישא". רש"י מפרש, שהבבא הראשונה של המשנה עוסקת במקרה שכל אחד טוען שהוא הגביה את הטלית ולא חבירו, והבבא השנייה עוסקת במקרה ששניהם הגביהו את הטלית יחד, וחולקים משום "המגביה מציאה לחבירו". בפעם השנייה בה מופיע הביטוי "ממשנה יתירה" לא כתב רש"י דבר. בפעם השלישית כתב: "ממשנה יתירה כו' - כדפרישית". מה בא רש"י לומר בדבריו אלו? אין דרכו לחזור על פירושו באותה סוגיא פעם נוספת, ודי בכך שפירש את הביטוי בהופעתו הראשונה. מה התחדש כאן שלא התחדש בהופעתו השנייה של הביטוי "ממשנה יתירה"?

נראה, שדבריו של רש"י "כדפרישית", מתייחסים לפעם הקודמת שבה פירש את הביטוי: "ממשנה יתירה". פירוש דבריו הוא, שכשם שכאן פירש שהסיבה ששניהם קנו את הטלית היא משום ששניהם הגביהוה, ועל כן יש הוה אמינא לומר שהמגביה מציאה לחברו קנה חברו - כך גם ברוכב. אף רוכב קונה כמו מגביה, ובמקרה ששניהם רכבו - יקנו שניהם. אין זה כמו משיכה, שאדם יכול למשוך לחברו, אלא כמו הגבהה, שזהו קנין שהיה קיים קודם מתן תורה ונשאר אף לאחריו בקנין מציאה.

<sup>8</sup> עי' באוצר מפרשי התלמוד ששינו מלשונו וכתבו: "ששניהם זכו בה על ידי רכיבתם". אלא שקשה הדבר לשנות מלשונו של הריטב"א בגלל קושי. ואף בשטמ"ק הלשון כלפנינו "הגביהוה".

הסוגיה בדף י' עוסקת בשאלה נוספת - האם כאשר אדם מגביה מציאה לחברו אין בכך בעיה מצד "התופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים".  
גם הסוברים שמבחינה קניינית יכול אדם להגביה לחברו, צריכים לדון בשאלת היחס ל"תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים"<sup>9</sup>.

### "מיגו דזכי לנפשיה"

לאור הבנה זו בדעתו של רמי בר חמא, יתבארו דברי הגמרא בהמשך (בבא מציעא ט' ע"ב):

**משנה.** היה רוכב על גבי בהמה וראה את המציאה, ואמר לחבירו תנה לי, נטלה ואמר אני זכיתי בה - זכה בה. אם משנתנה לו אמר אני זכיתי בה תחלה - לא אמר כלום.

**גמרא.** תנן התם: מי שליקט את הפאה, ואמר הרי זו לפלוני עני, רבי אליעזר אומר: זכה לו, וחכמים אומרים: יתננה לעני הנמצא ראשון. אמר עולא אמר רבי יהושע בן לוי: מחלוקת מעשיר לעני, דרבי אליעזר סבר: מגו דאי בעי מפקר נכסיה והוי עני, וחזי ליה - השתא נמי חזי ליה, ומגו דזכי לנפשיה - זכי נמי לחבריה. ורבנן סברי: חד מגו אמרינן, תרי מגו לא אמרינן. אבל מעני לעני - דברי הכל זכה לו, דמגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה.

**רש"י:** לא אמר כלום - דאפילו אמרינן המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו, כיון דיהבה ליה - קנייה ממה נפשך, אי קנייה קמא דלא מתכוין להקנות לחבירו - הא יהבה ניהליה במתנה, ואי לא קנייה קמא משום דלא היה מתכוין לקנות - הויא ליה הפקר עד דמטא לידיה דהאי, וקנייה האי במאי דעקרה מידיה דקמא לשם קנייה.

**גמרא.** מי שליקט את הפאה - אדם בעלמא שאינו בעל שדה, דאי בבעל שדה - לא אמר ר' אליעזר זכה, דליכא למימר מיגו דזכי לנפשיה, דאפילו הוא עני מוזהר הוא שלא ללקט פאה משדה שלו, כדאמר בשחיתת חולין (דף קל"א): לא תלקט לעני - להזהיר עני על שלו. **מעשיר לעני** - שעשיר

<sup>9</sup> לאור הבחנה זו מתעוררת שאלה על רש"י. בביאורו לדברי רבא בסוגייתנו כתב: "לעולם אימא לך לא קנה חבירו - היכא דמגביה לא נתכוין לקנות בה כלום, וטעמא אמר לקמן דהוי תופס לבעל חוב במקום כו'". בסוגייתנו מטעים רש"י את דברי רבא בטעם הסוגיא שבדף י'. לכאורה היה ראוי לרש"י לומר: "לא קנה חברו - כיון שהכניסה לרשותו ולא לרשות חברו", או הסבר אחר המתאים לצד הקנייני שבו דנה הסוגיא בדף ח'. נראה, שרש"י עמד על כך שרבא הוא האמורא היחיד המוזכר בשתי הסוגיות. את דבריו בסוגייתנו יש לבחון לאור דבריו בסוגיא בדף י'. שם שאל רבא את רב נחמן ונענה. נמצא, שרבא סובר כרב נחמן, שהמגביה מציאה לחברו אינו קונה משום "תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים". אם כך, אין טעם לדון בשאלה הקניינית. כיון שאנו יודעים שדעתו של רבא היא שלא קנה - כיון שהוא חב לאחרים - הרי טעם זה שייך אף לסוגייתנו, שכן לא ניתן לדון האם לדעת רבא פועלת הבחינה הקניינית או לא, כאשר המסקנה היא שלא קנה מצד שחב לאחרים. אולם, לדעת רמי בר חמא, הסובר שמבחינה קניינית קנה, יש מקום לדון מה יהיה היחס לדין "התופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים".

הוא שליקטה לצורך העני. **מגו דזכי לנפשיה** - דאי בעי הוה זכי לנפשיה אם הגביה לעצמו. **חד מגו** - מעני לעני.

לדעת רבי יהושע בן לוי, רבי אליעזר אומר שאנו אומרים שני מיגו. האחד: "מיגו דאי בעי מפקר נכסיה והוי עני וחזי ליה - השתא נמי חזי ליה". השני: "מיגו דזכי לנפשיה - זכי נמי לחבריה".

על המיגו השני יש לשאול שתי שאלות.

א. האדם איננו זוכה לעצמו, אלא שיכול הוא לזכות לעצמו אם יפקיר נכסיו. הלשון צריכה להיות: "מיגו דאי בעי הוה זכי לנפשיה", וכמו שמובא ברש"י. מדוע הגמרא נוקטת בלשון ממנה משמע שהוא זוכה לעצמו?

ב. "זכי נמי לחבריה" - משמע שהאדם זוכה לעצמו ומתוך כך זוכה גם לחברו. והרי הוא איננו זוכה לעצמו בפועל, אלא רק יכול לזכות לעצמו אם יפקיר נכסיו?!

נראה, שהגמרא נקטה בביטוי זה בצורה זו, כיון שלשון זו מעמידה על העומק שיש ביכולתו של אדם לזכות לחברו.



אף רבא אמר מיגו כמו ר' יהושע בן לוי (ח' ע"א):

אמר רמי בר חמא, זאת אומרת: המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו. דאי סלקא דעתך לא קנה חבירו - תיעשה זו כמי שמונחת על גבי קרקע וזו כמי שמונחת על גבי קרקע, ולא יקנה לא זה ולא זה, אלא לאו שמע מינה: המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו. אמר רבא, לעולם אימא לך: המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו, והכא היינו טעמא **מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה**.

בסוגיא זו מתפרש הביטוי כפשוטו. האדם מגביה את המציאה וזוכה בה לעצמו, ומכח זכיה זו זוכה הוא גם לחברו. אולם בסוגייתנו, בדברי ר' יהושע בן לוי (שקדם לרבא בכמה דורות), אין הביטוי מתפרש כפשוטו, והיה לו לומר בדרך אחרת.

כפי שביארנו, רמי בר חמא חולק על רבא, וסובר שאין האדם צריך לקנות לעצמו כדי לזכות לחברו. יכול הוא להגביה את המציאה לחברו, וחברו יזכה בה בלא שהמציאה תהיה קנויה למגביה תחילה. לדברי רמי בר חמא נכון, לכאורה, המשפט "המתוקן": "מיגו דאי בעי הוה זכי לנפשיה - זכי לחבריה".

אולם, על פי דברינו, דעת רמי בר חמא היא שבקנין של האדם לעצמו - כלול גם חברו. מתוך שכל ישראל קשורים זה לזה בנשמתם, הרי שאחדות זו משפיעה על הקנין. יכול אדם להגביה - והגבהה היא הכנסה לרשותו, כפי שהתבאר, ובזה הוא קונה לחברו. רשותו ורשות חברו חד הם. כשאדם מגביה לעצמו, פועלת ההגבהה גם על חברו, ועל כן אף אם לא זוכה בהגבהה זו לעצמו בפועל - יכול חברו לזכות בכך.

בכך מיושבות הקושיות על לשון ר' יהושע בן לוי.

ר' יהושע בן לוי שאמר בפאה "מיגו דזכי לנפשיה", סובר כרמי בר חמא בהבנה הפנימית. על פי זה, המילים "מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה", מדוייקות. אמנם לא זכה האדם לעצמו בפועל, אך היכולת שלו לזכות לחברו נובעת מן העובדה שחברו כלול בו עצמו. הקנין עובר לחברו דרך הנקודה בה שניהם מתאחדים. הוא מגביה לעצמו - וזוכה בזה גם לחברו - אף שלא זכה בפועל לעצמו, שכן חברו כלול בזכייתו.